

Vinmonopolet har besluttet å stryke Roche Bellene Meursault les Charrons med produktnummer 8043301 fra basisutvalget på bakgrunn av at produktet ikke kom innenfor det styringstall som kreves for den aktuelle produktgruppen.

Nemnda kom til at klagen ikke kunne føre frem da strykningsbeslutning var gjennomført i samsvar med gjeldende regelverk.

År 2011 den 30. september ble det holdt møte i nemnd for prøving av AS Vinmonopolets beslutninger om innkjøp mv.

Til stede: Advokat Grethe Gullhaug (leder), kommunaldirektør Nils Holm, siviløkonom Else Frislid og advokat Odd Anders Nilsen.

Sak 9/2011: Klage fra Wine Tailor AS på strykning av produktet 8043301 Roche De Bellene Meursault les Charrons fra basisutvalget

Produktet Roche De Bellene Meursault les Charrons ble lansert i basisutvalget 8.mai 2010, og ble plassert i produktgruppen hvitvin < 15 gram sukker per liter, segment 11 (kr 250-299,99). Frem til juli var styringstallet i dette segmentet 1. Fra juli 2011 ble styringstallet for segment 11 endret til 2.

I brev av 27. mai 2011 ble Wine Tailor AS informert om at Roche De Bellene Meursault les Charrons ville bli strøket fra basisutvalget og overført til bestillingsutvalget. Grunnlaget for strykningsbeslutningen var salgsmålinger i Vinmonopolets butikker kategori 6 og 7 i perioden 1. november 2010 – 30. april 2011 der produktet ble rangert som nr. 2 og dermed utenfor det styringstallet som kreves for den aktuelle produktgruppen, jf. Innkjøpsforskriften § 2-2, annet ledd.

Innkjøpsforskriften § 2-2, annet ledd slår fast at basisutvalget inndeles i produktgrupper, og at det for hver gruppe fastsettes et maksimalt antall produkter. Det følger videre av samme bestemmelse at «(p)roduktgruppene skal bestå av produktene med høyest salgsvolum på landsbasis målt i en nærmere bestemt periode» og at «(d)ersom et produkt ikke har solgt tilstrekkelig til å opprettholde plassen i produktgruppen, skal videre innkjøp av produktet stanses.»

I forskriftens § 2-2, tredje ledd slås det deretter fast at «(p)roduktgruppenes antall, størrelse og målegrunnlag for salgsvolum fastsettes av Vinmonopolet ut fra hensynet til markedstilpasning, effektiv konkurranse og størrelsen på basisutvalget.»

Vinmonopolets innkjøpsreglement fastsetter nærmere strykningsregler. Punkt 1.4 slår fast at det for hver gruppe skal fastsettes et nærmere styringstall. Punkt 3.1 som omhandler måling av salgsvolum i basisutvalget, slår fast at produkter som ikke oppnår en rangering innenfor det forhåndsfastsatte styringstallet innenfor en måleperiode på 6 måneder, samt produkter som har solgt mindre enn 270 liter i måleperioden, skal strykes.

Den 31.mai 2011 mottok Vinmonopolet pr. e-post klage fra Wine Tailor. Klagen er rettig.

Klager gjør gjeldende at det er galt å stryke Roche De Bellene Meursault les Charrons fra basisutvalget.

Klager anfører at siden Vinmonopolet 6. november 2011 lanserte et annet produkt i samme produktgruppe og prissegment; produkt 8056501 Girardin Puligny- Montrachet Les Enseignè, skapte dette kannibalisme, i og med at butikkene er pliktig til å fylle opp med det nylanserte produktet i samme kategori.

Klager anfører videre at strykingsbeslutningen tidligst kan finne sted 6. november 2011 når begge produkter har vært i salg i ett år, alternativt at strykningen oppheves.

Wine Tailor setter spørsmålstegn ved at styringstallet er 1 i segment 11, i og med at styringstallet er 2 i segment 12 som ikke selger mer i antall.

Vinmonopolet fastholder beslutningen om strykning. Beslutningen er truffet i medhold av innkjøpsforskriften § 2-2, annet ledd og Innkjøpsreglementet punkt 3.1.

I reglementet punkt 3.1, tredje og fjerde avsnitt står det:

"Måling av rangering av salgsvolum for et produkt mot styringstallet for produktgruppen skjer hver 2.måned, basert på foregående 6 måneders salgsvolum. Produkter som ikke oppnår rangering i innenfor styringstallet for produktgruppen, samt produkter som har solgt mindre enn 270 liter i måleperioden strykes.

Produkter innkjøpt etter tilbudsforespørsel blir først gjenstand for strykning i henhold til tredje ledd når produktet har vært i salg i introduksjonsmåneden + 11 måneder."

Fredningstiden for Roche De Bellene Meursault les Charrons utløp 30. april 2011. Det vil si at ved utløpet av måleperioden hadde produktet vært i salg i introduksjonsmåneden + 11 måneder, slik strykingsreglene beskriver. Det er ingen grunn til at produktet skal fredes ytterligere selv om det lanseres et konkurrerende produkt. Salget for begge produkter er målt siste 6 måneder i butikker i kategori 6 og 7. Det var produktet Roche de Bellene Meursault les Charrons som hadde lavest salgsvolum. Produktet ble rangert som nr 2 i forhold til styringstall 1, og skal følgelig strykes.

Klager har stilt spørsmål ved styringstallet. I tråd med Innkjøpforskriften § 2-2 var styringstallet for segment 11 i produktgruppen hvitvin < 15 gram sukker per liter, fastsatt til 1. Dette var gjeldende frem til juli i år.

Det fremgår av forskriftens § 2-2 tredje ledd at produktgruppens antall, størrelse og målegrunnlag for salgsvolum fastsettes av Vinmonopolet ut fra hensyn til markedstilpassing, effektiv konkurranse og størrelsen av basisutvalget.

I motsetning til segment 11 har segment 12 lenge hatt to produkter som har solgt godt, og som fortsatt selger like mye samlet som de to produktene i det rimeligere segment 11. Styringstallet var derfor satt til 2 i segment 12, mens det – før endringen i juli i år, dvs. etter at denne klagesaken kom inn – var 1 for segment 11.

Det er først i siste periode at salget har vært bra nok i segment 11 til å forsvare styringstallet 2 også for dette segmentet. I måleperioden som foranlediget denne strykningen var imidlertid styringstallet 1.

Hvor mange segmenter og hvilket styringstall som er fastsett er underlagt Vinmonopolets forretningsmessige skjønn.

Hvor mange segmenter og hvilket styringstall som er fastsett er underlagt Vinmonopolets forretningsmessige skjønn.

Det vises til flere avgjørelser fra nemnda hvor dette fremkommer, ref sak bl.a. sak 1/2007. hvilket strykningstallet segment 12 har, er for øvrig irrelevant for strykingen av et produkt i segment 11.

Vinmonopolets kan ikke se noen grunn til strykningsbeslutningen for Roche de Bellene Meursault les Charrons, skal omgjøres. Nemnda har videre gjentatte ganger presisert at innkjøpsforskriften ikke gir rom for skjønn og at strykningsreglene er absolutte, ref bl.a. 1/2007, 1/2008 og 8/2009.

Nemnda har kommet til at klagen ikke kan føre frem. Det er ingen forhold ved klagen som tilsier at målingen har vært gjennomført i strid med regleverket, eller at det foreligger andre feil fra Vinmonopolets side.

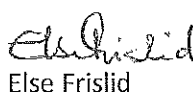
At styringstallet for segment 11 ble endret fra 1 til 2 fra juli 2011 kan ikke være avgjørende for denne saken så lenge styringstallet som gjaldt på strykningstidspunktet var 1. Som fremholdt fra Vinmonopolets side er strykningsreglene absolutte og gir ikke grunnlag for skjønn.

Slutning:

Klagen tas ikke til følge.

Nils Holm

Grethe Gullhaug

Else Frislid

Odd Anders Nilsen